

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku K. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o wznowienie postępowania o rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 czerwca 2020 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 marca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 20 marca 2019 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego K. P. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 26 września 2018 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 21 października 2016 r., którą organ rentowy odmówił wznowienia postępowania w sprawie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1989 r.

Ubezpieczony K. P. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 marca 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 12, art. 13, art. 14 i art. 114 art. 1 (zapewne powinno być ust. 1) pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także naruszenie przepisów

postępowania, to jest: art. 316 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia, podnosząc, że wniosek ten jest uzasadniony ze względu na naruszenie prawa procesowego, które w oczywisty sposób miało wpływ na treść orzeczenia. Zdaniem skarżącego, nieuprawnione są bowiem twierdzenia Sądów obu instancji, że skoro skarżący złożył jako nowe dowody dokumentację medyczną uzyskaną po wydaniu decyzji ZUS z dnia 18 stycznia 1990 r., to tym samym nie mogły być one znane organowi wydającemu decyzję, gdyż zostały sporządzone później, a tym samym nie spełniają wymogu, że w dacie wydania decyzji istniały okoliczności czy dowody nieznane organowi rentowemu, w sytuacji gdy co prawda dokumenty medyczne powstały po wydaniu decyzji, ale ujawniają okoliczności istniejące w dacie wydawania decyzji, nieznane organowi rentowemu. Skarżący podniósł także, że „transfer twierdzeń biegłych do wyroku pierwszej instancji” i akceptacja tej tezy przez Sąd drugiej instancji, tj. sformułowanie „Treść dokumentacji medycznej przedstawionej przez wnioskodawcę po uprawomocnieniu się decyzji ZUS Oddział w O. z dnia 18 stycznia 1990 r. nie ujawnia nowych okoliczności (zdarzenia lub dowody) istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 18 stycznia 1990 r., które mogły mieć wpływ na ustalenie, że wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy (II grupa inwalidów) w okresie od 28 sierpnia 1989 r. do 31 lipca 1991 r.”, nie znajduje oparcia w materiale dowodowym, a ponadto prowadzi to do wniosku, że materiał dowodowy nie został oceniony przez Sąd, ale przez biegłą co jest niedopuszczalne.

W dalszej części uzasadnienia wniosku skarżący szczegółowo opisał natomiast cały przebieg postępowania przed organem rentowym poczynawszy od 1989 r., podkreślając, że w kolejnych orzeczeniach KIZ zawsze wskazywano, że trudno ustalić, od kiedy istnieje jego inwalidztwo, mimo że z przedstawionej dokumentacji medycznej wynikało, że był to 1988/1989 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963r, II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem

do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Przede wszystkim skarżący nie określa bowiem, które przepisy prawa procesowego zostały w oczywisty sposób naruszone, a nadto twierdzeniu temu nie towarzyszy odpowiedni wywód jurydyczny, który potwierdzałby ten kwalifikowany sposób naruszenia przepisów, ograniczając się w tym zakresie, co już wcześniej zostało podniesione, jedynie do przytoczenia fragmentów uzasadnienia zaskarżonego wyroku oraz do opisu przebiegu całego postępowania rentowego poczynając od 1989 r. Nie sposób natomiast prawidłowo sformułować wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej bez odwołania się choćby do jednego przepisu prawa materialnego lub procesowego. Każda z przesłanek skargi, to jest oczywista zasadność skargi, występowanie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeba wykładni jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji muszą dotyczyć treści przepisów, które były (powinny być) zastosowane w sprawie. Konieczne wymaganie konstrukcyjne skargi jest zatem spełnione tylko wówczas, gdy jej autor wskaże, którego przepisu (przepisów) prawa dotyczy to twierdzenie, a także w czym upatruje nadanie zarzucanemu naruszeniu znamienia oczywistej zasadności. Z tego względu w skardze kasacyjnej należy w sposób przekonujący wykazać, że zastosowanie przepisu prawnego błędnie interpretowanego spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. pośród wielu

postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230 oraz z dnia 10 stycznia 2014 r., III UK 61/13, LEX nr 1648614).

Niezależnie od wyżej przytoczonej argumentacji, która powoduje, że oceniany wniosek nie przekonuje o potrzebie poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu, Sąd Najwyższy przypomina ponadto, że postępowanie zakończone zaskarżonym wyrokiem zostało zainicjowane przez skarżącego jego (kolejnym) wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1989 r., opartym na regulacji art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, w którym powoływał się on na nieznane organowi rentowemu w czasie wydawania decyzji z dnia 18 stycznia 1990 r. okoliczności wynikające z uzyskanej w późniejszym okresie dokumentacji medycznej. Problem jednak w tym, że owa dokumentacja medyczna i wynikające z niej okoliczności, jak wyczerpująco wyjaśnił to Sąd drugiej instancji, były już przedmiotem oceny w poprzednich postępowaniach sądowych, w szczególności zaś w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w W. z dnia 13 października 1992 r. oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...). Wniesiona od tego wyroku w dniu 3 lipca 2006 r. skarga o wznowienie postępowania została z kolei prawomocnie odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 9 marca 2007 r., a zażalenie wniesione na to postanowienie oddalono postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 czerwca 2007 r. Skarżący od tamtego czasu nie przedstawił natomiast żadnych nowych dowodów lub okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie w stosunku do niego regulacji art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Składając w organie rentowym wniosek inicjujący postępowanie w sprawie zakończonej zaskarżonym obecnie wyrokiem posłużył się bowiem tą samą dokumentacją.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.